

Tinnitusundersökning i åk. 7-9 på Sotenässkolan.

Rapport från enkätundersökning gjord på Sotenässkolan åk. 7-9 i september 2004

Bakgrund

Hösten 2003 aktualiserades frågan om hur vanligt förekommande tinnitus var bland barn och ungdomar av Hörselskadades förening (HRF) här i Sotenäs. Hälsorådet, HRF och fritidsgårdens ansvarig, ungdomsutvecklaren beslöt att göra en undersökning bland de ungdomar som vistas på fritidsgården för att få en uppskattning om det förelåg ett problem eller inte.

På våren 2004 genomfördes undersökningen bland fritidsgårdsbesökarna. De var i åldern 13-25 år. Antalet som svarade på enkäten var 51 st, fördelat på 41 killar och 10 tjejer. Resultatet visade att ca 23% uppgav sig ha problem med tinnitus. Dessa siffror måste dock läsas med en stor försiktighet då gruppen tillfrågade var väldigt få.

Vi beslöt i detta skede att göra en undersökning på hela högstadiet för att få ett större urval och för att kunna se om de siffror vi fick på fritidsgården kunde bekräftas eller ej.

Genomförande

En arbetsgrupp bestående av Ingemar Vilhelmsson, Hörselskadades förening, Maria Hassing, folkhälsosamordnare och Zandra Johansson, ungdomsutvecklare (tjl. från mars 2004) efterträds av vik. Staffan Karlander, har drivit arbetet och sammanställt enkäten.

Enkäten och frågorna är framtagna utifrån en C-uppsats gjord av Sara Mattsson, Mälardalens Högskola år 2001, "Tinnitus bland ungdomar – en epidemiologisk studie".

Enkäten utformades sedan för att passa högstadieelever.

Alla klasser, åk. 7-9, har fått besök enligt ett uppgjort schema där enkäten har fyllts i och samlats in vid ett och samma tillfälle. Detta gjorde att svarsfrekvensen blev 88%.

Sammanställningen har sedan gjorts och bearbetats i exel.

Resultat

Totalt har enkäten delats ut och besvarats av 313 elever med ett bortfall på 4 st enkäter som av olika anledningar ej har kunnat räknas in i resultatet. Det totala antalet elever på skolan är 349st.

Inkomna svar		7 an	8 an	9 an	Totalt	Procent
Tjej	146	55	38	53	146	47%
Killar	163	59	48	55	162	52%
Totalt	309	114	86	108	308*	100%

* en elev har ej uppgett åk.

Den frågan som var mest intressant för oss var hur vanlig förekomsten av Tinnitus var bland ungdomarna på högstadiet och hur deras bekymmer i så fall såg ut.

På frågan "Har du tinnitus/öronsus?" svarade 8 %, ofta eller alltid.

Fråga 9 Har Du tinnitus/ öronsus?	Tjejer	Procent	Killar	Procent	Totalt	Procent
Aldrig	85	60%	82	52%	167	56%
Sällan	47	33%	61	39%	108	36%
Ofta	7	5%	11	7%	18	6%
Alltid	2	1%	3	2%	5	2%
Totalt	141	100%	157	100%	298	100%

Svaren på högstadiet bekräftar inte de svar vi fick på fritidsgården där andelen ungdomar som svarade alltid eller ofta på samma fråga var närmare 23%.

De ungdomar som svarar alltid eller ofta på ovanstående har också fått svara på frågan "Hur ofta upplever du tinnitus?" och om de besväras och hur det påverkar livet.

Av de elever som svarat säger de att de ibland upplever tinnitus, bara ett fåtal säger sig ha ständiga besvär. De flesta svarar också att besvären för det mesta kommer i tysta miljöer.

På frågan om tinnitus påverkar livet t ex genom trötthet, koncentrationsstörningar etc svarar de flesta nej, dock med en större andel bland tjejerna där knappt hälften uppger sig vara påverkade.

Vi var också intresserade av hur gamla ungdomarna var när de fick tinnitusproblem. På den frågan svarar de flesta att problemen kom i åldern 11-15 år. På frågan om de vet orsaken till sin tinnitus varierar svaren från att de inte vet till att de lyssnat på för hög musik till slag mot örat.

Bland de elever som svarat att de besväras av tinnitus har vi tittat på vilka fritidsintressen de har uppgett. Bland tjejerna är den vanligaste fritidssysselsättningen någon form av sport samt att umgås med kompisar. Killarna uppger sport av olika slag samt att lyssna på musik och umgås med kompisar.

Sammanfattningsvis är vår bedömning att besvären med tinnitus/öronsus inte är så stora som vi befarade. Trots detta är det antal elever som säger sig ha bekymmer för många, ingen i åldern 13-16 borde vara besvärade av dessa problem. Vi menar att frågan bör aktualiseras och förebyggande arbete borde vara en självklarhet. Eventuella insatser bör i möjligaste mån sättas in i tidig ålder då vi av enkäten kan läsa ut att problemen har börjat i åldern 11-15 år.

I Hälsorådets folkhälsoplan finns under Målområde 4, en punkt som säger att Hälsorådet skall "verka för att miljöer där barn och ungdomar vistas håller en acceptabel ljudnivå och förebygga hörselskador". Övriga aktörer i detta arbete är skola, kultur och fritid, miljö- och bygg och HRF.

Vår förhoppning är att denna plan skall ligga till grund för ett förebyggande arbete kring ljud, buller och hörselskador.

Kungshamn januari 2005

För arbetsgruppen/

Maria Hassing Karlander
folkhälsosamordnare

